

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Kotrčové a soudkyň Mgr. Daniely Večerkové a JUDr. Miluše Farské ve věci

žalobců: a) **R. Q.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx

b) **T. P.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx

oba zastoupeni advokátkou Mgr. Kateřinou Verostovou, LL.M.
sídlem Rokycanova 809/1c, 779 00 Olomouc

proti
žalované: **Smartwings, a.s.**, IČO 25663135
sídlem K Letišti 1068/30, 160 08 Praha 6

o zaplacení 800 EUR s příslušenstvím

k odvolání žalobců proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 27. 4. 2021,
č. j. 28 C 106/2021-28

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I. **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci
- a) částku 400 EUR s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9 % ročně od 11. 1. 2019 do zaplacení do 3 dnů od právní moci rozsudku, ve zbylé části, ohledně zamítnutí úroku z prodlení za období od 28. 12. 2018 do 10. 1. 2019, se v tomto výroku **potvrzuje**, ve výroku II. se **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci b) částku 400 EUR s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9% ročně od 11. 1. 2019 do zaplacení do 3 dnů od

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

právní moci rozsudku, ve zbylé části, ohledně zamítnutí úroku z prodlení za období od 28. 12. 2018 do 10. 1. 2019, se v tomto výroku **potvrzuje**.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobcům a) a b) náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně ve výši 10 866,32 Kč a náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 8 688,88 Kč, to vše do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky Mgr. Kateřiny Verostové LL.M.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu žalobců a) a b), již se každý ze žalobců domáhal na žalované zaplacení částky 400 EUR se zákonným úrokem z prodlení ve výši 9% z této částky od 28. 12. 2018 do zaplacení (výroky I. a II.), a dále rozhodl, že žalobci jsou povinni uhradit žalované na nákladech řízení částku 600 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám žalované (výrok III.).
2. Takto rozhodl o žalobě, již se žalobci domáhali kompenzace za zpoždění letu č. xxx ze Sal do Porta dne 22. 7. 2018, jímž cestovali, a který byl zpožděn o více než 3 hodiny.
3. Žalovaná vznesla námitku promlčení, neboť ji žalobci nekontaktovali v šestiměsíční promlčecí lhůtě dle § 2553 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o.z.“). K úhradě kompenzace byla žalovaná vyzvána prostřednictvím společnosti Airhelp Limited (dále jen „AirHelp“), výzva však byla uskutečněna na základě neplatné smlouvy o postoupení pohledávky, a je tedy neplatná.
4. Soud I. stupně vzal za prokázané, že žalobci měli rezervaci na let provozovaný žalovanou společností, č. letu xxx, ze Sal do Porta, avšak tento let byl zpožděn o více než 3 hodiny. Dne 2. 12. 2018 cestující (žalobci) postoupili svou pohledávku na společnost AirHelp. Žalobci tvrdili, že došlo ke zpětnému postoupení pohledávky na žalobce, to v řízení nebylo prokázáno. Společnost AirHelp podala dne 27. 12. 2018 výzvu ke kompenzaci. Jinou výzvu ke kompenzaci žalobci nepodali, pouze předžalobní výzvu z 22. 1. 2021. Plné moci k vymáhání žalobci podepsali až 16. 11. 2020. Dále soud učinil zjištění o obsahu smluv o postoupení pohledávky datovaných dne 2. 12. 2018, s tím, že postupovaná pohledávka je ve smlouvách označena jen číslem rezervace xxx, cestující jsou tam označeni jménem, příjmením a adresou. Smlouvy jsou podepsány klienty přenosem jejich podpisu do počítače, podpis postupníka na smlouvě není. Dle smluv klienti postupují pohledávku v souvislosti s letem označeným číslem letu podle obchodních podmínek postupníka, v celém rozsahu včetně příslušenství a souvisejících práv, postupník je oprávněn vymáhat a přijímat platby související s pohledávkou a klient je srozuměn s tím, že není oprávněn akceptovat žádný přímý kontakt, ani přijmout platbu od provozujícího leteckého dopravce. Dále soud učinil skutková zjištění o obsahu podmínek společnosti AirHelp, dle čl. 9.2 podmínek se tyto podmínky, formulář postoupení a smlouva mezi společností AirHelp a klientem řídí německým právem, klient je však vždy oprávněn požadovat řádnou ochranu na základě kogentních ustanovení zákonů země trvalého pobytu klienta. Dle podmínek je smlouva pokládána za uzavřenou, když klient vedle přijetí těchto podmínek rovněž podepsal formulář postoupení nebo zmocňující dokument. Kontraktační proces smlouvy o postoupení pohledávky probíhá tak, že na webových stránkách AirHelp cestující vyplní dotazník s údaji o své osobě a příslušném letu a je mu přislíbená plná kompenzace s tím, že služba je bezplatná, poté cestující obdrží podmínky a ceník, dle nichž v případě úspěchu AirHelp bude převod dohodnuté části odškodnění za let klientovi podmíněn úhradou poplatku podle ceníku, tzn. 25 %, respektive 50 % v případě soudního jednání. Cestující nepodepisuje smlouvu o postoupení pohledávky, pouze svým podpisem vyplňuje prázdné pole v počítači a tento podpis je bez jeho vědomí přenesen na jakýkoliv jiný dokument. Smlouvu o postoupení pohledávky cestující neobdrží, není na ní uvedeno číslo letu, jen tzv. kód PNR, který identifikuje rezervaci v rezervačním systému, zpravidla jde o záznam o více letech a více cestujících, Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

kterí mohou cestovat v rámci téže rezervace. Postupní smlouva tedy není podepsána cestujícím ani zástupcem AirHelp.

5. Zjištěný skutkový stav soud I. stupně posoudil dle ustanovení §§ 126, 134 a 138 Bürgerliches Gesetzbuch (BGB), směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/83/EU o právech spotřebitelů, dále dle ustanovení Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů (dále jen Nařízení) a podle § 2553 odst. 3 o.z.
6. Soud I. stupně dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná. Na danou věc se vztahuje článek 3 odst. 1 Nařízení, a protože v dané věci došlo ke zpoždění letu o více než 3 hodiny, cestující by měl mít nárok na náhradu ve smyslu článku 7 odst. 1 Nařízení. Postupní smlouva byla uzavřena podle německého práva, proto soud posuzoval její platnost i podle směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 211/83/EU o právech spotřebitelů, podle článku 5 této směrnice došlo ke klamání spotřebitele, když není uvedena řádně totožnost obchodníka, jeho kontaktní adresa včetně telefonu, faxu či e-mailu, celková cena zboží či služeb a nejsou jasně a srozumitelně uvedeny podmínky platby dodání a plnění včetně lhůty. Soud má postupní smlouvu za neplatnou podle § 126 odst. 1 BGB, neboť cestující ani druhá smluvní strana ji nepodepsali, a též shledává neplatnost podle § 134 BGB a § 138 BGB, neboť společnost AirHelp využila nezkušenosti cestujícího, když slibovala, že poskytne výhodu ve vztahu ke službě, podle nabídky měl cestující obdržet celou náhradu s tím, že služba je bezplatná, avšak podle ceníku měly být od výplaty náhrady odečteny další poplatky, jejichž způsob odečtení je uveden v podmínkách nejasně a nesrozumitelně. Ujednání postupní smlouvy, které je skryté v podmínkách, naplňuje znaky nepřiměřeného ujednání ve spotřebitelské smlouvě, proto se k těmto ujednáním nemůže přihlížet. Pokud o kompenzaci požádala společnost AirHelp, nikoliv žalobce, učinila tak na základě neplatné smlouvy a soud tuto žádost musí posuzovat jako neplatný právní úkon, který ani nebyl následně zhojen žalobci. Soud proto žalobu zamítl z důvodu promlčení nároku.
7. O nákladech řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“), procesně úspěšné žalované soud přiznal právo na náhradu nákladů za dva úkony v celkové výši 600 Kč.
8. Proti rozsudku podali včasné odvolání žalobci. Uvedli, že v řízení bylo nesporné splnění podmínek požadovaných Nařízením pro vznik nároku na odškodnění cestujícího (uskutečnění letu, doba zpoždění, vzdálenost letu, nesplnění podmínek, při jejichž splnění nárok na odškodnění nevzniká), sporné zůstala otázka notifikace žalobou uplatněného nároku, otázka osoby uplatňující žalobou uplatněný nárok, okolnosti ne/platnosti smlouvy o postoupení nároku žalobců na společnost AirHelp a otázka promlčení. Nařízení nestanoví povinnost notifikace ze strany cestujících, a požadavek notifikace představuje neodůvodněný zásah do práv žalobců jakožto cestujících a spotřebitelů, když cílem Nařízení je (dle Preambule) zajištění vysoké úrovně ochrany cestujících se zřetelem na požadavky ochrany spotřebitele a posílení práv cestujících. Rozšířením parametrů podmínek (notifikace, promlčení) by byl efekt opačný – to vyplývá i z rozsudku Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ve věci Joan Cuadrench Moré proti Koninklijke Luchtvaart Maatschappij NV (C-139/11), dle něž lhůtu pro podání žaloby o náhradu škody podle čl. 5 a 7 Nařízení stanoví vnitrostátní právo každého členského státu, pokud tyto podmínky dodrží zásady rovnocennosti a efektivity. V ostatních členských státech EU se délka promlčecích lhůt pohybuje v rozmezí 1 roku až 10 let, zpravidla jde o „obecnou“ délku promlčecí lhůty, cestující by tak v řízení o svých nárocích na základě Nařízení byli v České republice postaveni do nerovné pozice proti cestujícím v jiných evropských zemích. Aplikací šestiměsíční promlčecí lhůty by docházelo k neúměrnému krácení práv spotřebitelů. Ani při odvození notifikační povinnosti z § 2553 o.z.

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

nelze požadovat, aby notifikace byla letecké společnosti odeslána přímo cestujícím. V žádosti o kompenzaci zasláné společností AirHelp bylo jednoznačně specifikováno, o jaký let a jakého cestujícího se jedná, žalovaná tak měla veškeré informace k posouzení oprávněnosti nároku na kompenzaci, a žádost ani nijak nezpochybnila. K závěru, že takovéto uplatnění pohledávky třetí osobou (společností AirHelp) je dostatečné, dospěl i Obvodní soud pro Prahu 6 v rozsudku ze dne 17. 2. 2021, č.j. 18 C 12/2021-28. Nařízení nelze považovat za přepravní řád ve smyslu § 2553 o.z., z čehož vyplývá, že § 2553 o.z. se na nároky dle Nařízení nevztahuje. Žalobci nesouhlasí s posouzením smlouvy o postoupení pohledávky jako neplatné, a i kdyby tomu tak bylo, nelze tím automaticky považovat výzvu odeslanou žalované společností AirHelp za neplatnou. Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 211/83/EU byla od 13. 6. 2014 implementována do německého právního řádu prostřednictvím zákona (§ 312 a násl. a § 355 a násl. BGB), není tak zřejmé, proč se soud odvolává na směrnici a opomíjí náležitou právní úpravu. Podle § 398 a násl. BGB není k platnému postoupení pohledávky vyžadována písemná ani jiná forma, proto z tohoto důvodu nelze dospět k závěru o neplatnosti smlouvy pro porušení § 126 a § 134 BGB. K porušení § 138 odst. 1 BGB může dojít při rozporu právního úkonu s dobrými mravy, přitom smyslem a účelem dohody o postoupení pohledávky bylo poskytnout cestujícímu pomoc při uplatnění jeho nároku vůči letecké společnosti, to není nemorální ani eticky nepřijatelné, zvláště když žalovaná na výzvy nereagovala a žalobcům nic neuhradila. Bylo-li porušení § 138 odst. 2 BGB shledáno ve využití nezkušenosti cestujícího, tak není správně interpretován smluvní vztah mezi stranami, přínos služby nabízené společností AirHelp je v tom, že nese veškeré náklady v případě neúspěchu a cestující využitím její služby ušetří čas, energii i peníze. Výše náhrady za poskytnuté služby závisí na jejich rozsahu, který je při soudním vymáhání nákladnější. Soud I. stupně se nezajímal o to, jestli podle žalobců je předmětná smlouva o postoupení, všeobecné obchodní podmínky a služby AirHelp v rozporu s dobrými mravy a jestli byli uvedeni v omyl. Žalobcům byly podmínky služby společnosti AirHelp včetně ceníku známy již při podpisu smlouvy o postoupení a nezpochybňují ani skutečnost, že smlouvu elektronickou formou podepsali. Podmínky sjednané původně se společností AirHelp byly předmětem následné dohody žalobců s touto společností při zpětném postoupení žalovaného nároku a jsou výhradně vztahem mezi žalobci a AirHelp, proto by neměly být posuzovány v rámci uplatněného nároku vůči žalované. Kontaktní údaje společnosti AirHelp jsou uvedeny ve všeobecných obchodních podmínkách. Žalovaná nepostupuje v právním styku poctivě a těží ze svého nepoctivého postupu, když byla informována o nároku žalobců a na tuto výzvu nijak nereagovala, ani nezpochybňovala platnost smlouvy o postoupení. Napadený rozsudek je tedy stížen vadou, jež je odvolacím důvodem dle § 205 odst. 2 písm. e), g) o.s.ř., když spočívá na nesprávném právním posouzení věci: soud nesprávně posoudil otázku platnosti smlouvy o postoupení nároku, nesprávně vyhodnotil nezbytnost notifikace nároku i oprávněnost notifikace žalobců prostřednictvím AirHelp, dále nesprávně posoudil Nařízení jako přepravní řád ve smyslu § 2553 odst. 3 o.z., a tím i délku promlčecí doby. Žalobci proto navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalobě vyhově, nebo aby jej zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

9. Žalovaná k odvolání uvedla, že notifikační povinnost byla dovozena ustálenou rozhodovací praxí Městského soudu v Praze (rozhodnutí 58 Co 176/2021 ze dne 3. 6. 2021, rozhodnutí 18 Co 265/2019 ze dne 23. 10. 2019), v řízení bylo prokázáno, že žalobci nenotifikovali žalovanou ve lhůtě 6 měsíců dle § 2553 odst. 3 o.z. a žalovaná toto namítla před soudem, cestující proto svůj nárok na náhradu ztratili. Povinnost cestujících nárok uplatnit vyplývá z preambule (odst. 20) a z čl. 5 odst. 1 písm. c) Nařízení, lhůty pro podání žaloby vyplývají z vnitrostátní úpravy jednotlivých členských států (viz rozsudek SDEU C-139/11). Smlouvu o postoupení pohledávky uzavřenou se společností AirHelp shledal Městský soud v Praze neplatnou (rozhodnutí 18 Co 6/2021 a 25 Co 221/2020). Jestliže žalobci uvádějí, že pro případ neplatnosti postupní smlouvy se na ni hledí jako na plnou moc, žalovaná poukazuje na rozhodnutí Zemského soudu v Kolíně nad Rýnem sp. zn. 9 S 24/2016 ze dne 6. 5. 2016, který stanovil, že smlouva o postoupení pohledávek je neplatná a

společnost AirHelp nesmí vystupovat jako obecný zmocněnec na základě plné moci, ke stejnému závěru dospěl i Okresní soud v Hamburku pod sp. zn. 6 C 420/17. Vůči společnosti AirHelp bylo vydáno i předběžné opatření (usnesení Zemského soudu v Hamburku sp. zn. 312 O 89/18), které jí mj. zakázalo vymáhat pohledávky v letecké dopravě a postoupení těchto nároků ze strany cestujících, neboť poskytování těchto služeb je v rozporu se zákonem o mimosoudních právních službách. Právní jednání činěné na základě neplatné postupní smlouvy je třeba považovat za neplatné, a jako k takovému se k němu nepřihlíží. Žalovaná proto navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a přiznal jí náhradu nákladů řízení.

10. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání při nařízeném jednání napadený rozsudek, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o.s.ř.) a po zopakování dokazování *výzvou* z 28. 12. 2018 a *předžalobní výzvou* z 22. 1. 2021 dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.
11. Odvolací soud předně konstatuje, že mezinárodní příslušnost českých soudů je ve věci dána dle čl. 4 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, na základě bydliště (sídla) žalované v České republice.
12. Rozhodným právem pro posouzení uplatněného nároku ze smlouvy o přepravě je dle čl. 5 odst. 2 věta druhá nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 593/2008/ES, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I), právo české, soud I. stupně správně věc posuzoval též dle Nařízení č. 261/2004, neboť jde o uplatnění práv cestujících ze zpoždění či zrušení letu, (čl. 1 odst. 1 písm. b), c) Nařízení), kdy místem odletu zpožděného letu žalobců bylo letiště Sal (Kapverdy) a cílovou destinací bylo letiště Porto (Portugalsko), tzn. umístěné na území členského státu EU (čl. 3 odst. 1 písm. b) Nařízení). Ustanovení Nařízení se přitom použijí přednostně před ustanoveními vnitrostátního práva.
13. Podle čl. 5 odst. 1 písm. c) Nařízení mají při zrušení letu dotčení cestující v souladu s článkem 7 právo na náhradu škody od provozujícího leteckého dopravce, jestliže: i) nejsou o zrušení informováni alespoň dva týdny před plánovaným časem odletu, nebo ii) nejsou o zrušení informováni ve lhůtě od dvou týdnů do sedmi dnů před plánovaným časem odletu a není jim nabídnuto přesměrování, které by jim umožnilo odletět nejpozději dvě hodiny před plánovaným časem odletu a dosáhnout jejich cílového místa určení nejpozději čtyři hodiny po plánovaném čase přiletu, nebo iii) nejsou informováni o zrušení ve lhůtě kratší sedmi dnů před plánovaným časem odletu a není jim nabídnuto přesměrování jejich letu, které by jim umožnilo odletět nejpozději jednu hodinu před plánovaným časem odletu a dosáhnout cílového místa určení nejpozději dvě hodiny po plánovaném čase přiletu. Podle čl. 5 odst. 3 Nařízení není provozující letecký dopravce povinen platit náhradu v souladu s článkem 7, jestliže může prokázat, že zrušení je způsobeno mimořádnými okolnostmi, kterým by nebylo možné zabránit, i kdyby byla všechna přiměřená opatření přijata.
14. Podle čl. 7 odst. 1 písm. b) Nařízení, odkazuje-li se na tento článek, obdrží cestující náhradu ve výši 400 EUR u všech letů ve Společenství delších než 1500 kilometrů a u všech ostatních letů o délce od 1500 kilometrů do 3500 kilometrů. Při určování vzdálenosti se vychází z posledního místa určení, kam cestující v důsledku odepření nástupu na palubu nebo zpoždění přiletí později než v plánovaném čase.
15. Podle judikatury SDEU, zejména rozsudku ze dne 19. 11. 2019, Christopher Sturgeon a další (věci C-402/07 a C-432/07), musí být články 5, 6 a 7 Nařízení vykládány v tom smyslu, že pro účely uplatnění nároku na náhradu škody lze na cestující zpožděných letů nahlížet stejně jako na cestující

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

zrušených letů, a že se tedy mohou dovolávat nároku na náhradu škody podle článku 7 Nařízení, jestliže z důvodu zpoždění letu utrpí ztrátu času tří nebo více hodin, tedy jestliže dosáhnou cílového místa určení tři nebo více hodin po čase příletu původně plánovaném leteckým dopravcem.

16. V daném případě, kdy se jednalo o let ze Sal do Porta, s ortodromickou vzdáleností letu 3 035 km, a zpoždění letu v cílovém místě určení činilo více než 3 hodiny oproti plánovanému času příletu, náleží cestujícímu náhrada škody dle čl. 5 odst. 1 písm. c) ve spojení s čl. 7 odst. 1 písm. b) Nařízení, tzn. ve výši 400 EUR. Žalovaná ostatně naplnění podmínek Nařízení pro vznik nároku na odškodnění nezpochybovala, ani se nedovolávala žádných mimořádných okolností ve smyslu čl. 5 odst. 3 Nařízení, v jejichž důsledku by nebyla povinna náhradu dle čl. 7 Nařízení platit.
17. Pokud jde o otázku promlčení nároku, ta není Nařízením upravena, a dle rozhodnutí SDEU ve věci C-139/11 (Joan Cuadrench Moré proti Koninklijke Luchtvaart Maatschappij NV) lhůtu, ve které musí být podány žaloby, jejichž předmětem je získání náhrady škody podle článků 5 a 7 Nařízení, stanoví pravidla každého členského státu, která upravují promlčecí lhůty vztahující se na podání žaloby. V odůvodnění tohoto rozhodnutí se uvádí, že při neexistenci unijní právní úpravy přísluší vnitrostátnímu právnímu řádu každého členského státu upravit procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, pokud tyto podmínky dodrží zásady rovnocennosti a efektivity.
18. Dodržení zásad rovnocennosti a efektivity přitom neznámá, že by např. délka promlčecích lhůt musela být ve všech členských státech stejná. Zásada rovnocennosti znamená, že vnitrostátní předpisy k zajištění ochrany práv vyplývajících z unijního práva nesmějí být méně příznivé než ty platné pro srovnatelné nároky vzniklé na základě vnitrostátního práva. Zásada efektivity je dodržena tehdy, jestliže předpisy vnitrostátního práva v praxi neznemožňují výkon práv uznaných unijním právem.
19. Podle § 2553 odst. 1 o.z. jedná-li se o pravidelnou přepravu osob, stanoví přepravní řády, jaká práva má cestující vůči dopravci, nebyla-li přeprava provedena včas. Podle § 2553 odst. 2 o.z. při nepravidelné přepravě osob nahradí dopravce škodu vzniklou cestujícímu tím, že přeprava nebyla provedena včas; podmínky a rozsah náhrady stanoví přepravní řády. Podle § 2253 odst. 3 o.z. práva podle odstavců 1 a 2 musí cestující uplatnit u dopravce bez zbytečného odkladu. Nebylo-li takové právo uplatněno nejpozději do šesti měsíců, soud je nepřizná, namítne-li dopravce, že právo nebylo uplatněno včas.
20. Ustanovení § 2553 odst. 3 o.z. zásady rovnocennosti a efektivity žádným způsobem neporušuje, když příslušná lhůta je rovnocenně stanovena pro práva cestujících bez ohledu na to, zda vyplývají z vnitrostátního nebo unijního práva, a výkon práv vyplývajících z Nařízení v praxi neznemožňuje. Městský soud v Praze již dříve (v rozsudku ze dne 23. 10. 2019, sp. zn. 18 Co 265/2019) dospěl k závěru, že i Nařízení předpokládá jistou notifikaci cestujícího a umožňuje aplikaci českého právního řádu v otázce notifikace předpokládané v ust. § 2553 odst. 3 o.z., a též že není vyloučeno, aby i Nařízení bylo chápáno jako „přepravní řád“ ve smyslu § 2553 o.z. Odvolací soud k tomu dodává, že § 2553 odst. 3 o.z. nekoliduje s ustanoveními Nařízení, nijak nezpochybová jeho závaznost, přednost před ustanoveními vnitrostátního práva a přímou aplikovatelnost.
21. Vzhledem k námitce vznesené žalovanou se tedy soud I. stupně správně zabýval otázkou, zda nárok žalobců na náhradu škody způsobené zpožděním letu byl uplatněn u žalované ve lhůtě stanovené v § 2553 odst. 3 o.z. Odvolací soud však při řešení této otázky dospěl k opačnému závěru.

22. Žalovaná činila nesporným, že k úhradě kompenzace za předmětný let byla v 6měsíční lhůtě dle § 2553 odst. 3 o.z. vyzvána prostřednictvím společnosti AirHelp. Z výzvy ze dne 27. 12. 2018 má odvolací soud za prokázané, že ji společnost AirHelp podala jménem obou žalobců jako svých klientů, ve výzvě jsou mj. uvedena jejich jména i číslo rezervace, datum a číslo letu, letiště odletu i příletu, požadovaná částka (400 EUR za osobu, celkem 800 EUR) a lhůta k zaplacení 14 dnů. Z předžalobní výzvy ze 22. 1. 2021 má odvolací soud za prokázané, že se v ní žalobci odvolávají na svoji výzvu z 27. 12. 2018, učiněnou prostřednictvím společnosti AirHelp.
23. Pokud jde o otázku platnosti smlouvy o postoupení pohledávky mezi žalobci a společností AirHelp, datované dne 11. 9. 2018, odvolací soud konstatuje, že smlouvy o postoupení pohledávek uzavřené mezi AirHelp a cestujícími byly shledány Městským soudem v Praze neplatné opakovaně (např. rozsudky Městského soudu v Praze č.j. 18 Co 187/2020 ze dne 8. 7. 2020, č.j. 25 Co 253/2020-76 ze dne 1. 10. 2020 a č.j. 25 Co 221/2020-103 ze dne 3. 12. 2020), a to i s odkazem na rozhodnutí německých soudů (zejména rozhodnutí Zemského soudu v Kolíně nad Rýnem sp. zn. 9 S 24/16), hned na základě několika důvodů. Neplatnost smlouvy o postoupení pohledávky shledává odvolací soud i v této věci.
24. Žalobci (kteří nebyli účastníky výše uvedených řízení 18 Co 187/2020, 25 Co 221/2020 a 25 Co 253/2020) sice nezpochybňují, že měli a určitým způsobem též projeví v rámci soudem I. stupně popsaného kontraktačního procesu vůli předmětnou smlouvu uzavřít, proto nelze v tomto případě přitakat závěru, že nebyl prokázán žádný projev vůle žalobců převést svou pohledávku na AirHelp. Stejně tak nelze mít za to, že žalobci jako spotřebitelé byli klamáni a nebyli předem řádně informováni o všech podmínkách smlouvy, když sami žalobci toto netvrdí a naopak se dovolávají platnosti smlouvy o postoupení (s tím, že ke zpětnému postoupení pohledávky došlo z opatrnosti v návaznosti na rozhodovací praxi českých soudů). Závěr německých soudů o neplatnosti postupných smluv dle § 134 BGB pro rozpor s ustanoveními německého zákona o mimosoudních právních službách (RDG) byl potom založen na tom, že vymáhání pohledávek ze strany AirHelp je právní službou ve smyslu § 2 odst. 2 věta první RDG, jež je povolena pouze v rozsahu, v jakém to umožňuje RDG nebo jiné zákony (§ 3 RDG), a dle § 10 odst. 1 RDG podléhá poskytovatel těchto právních služeb registraci. Tento závěr se však neuplatní v daném případě, kdy se pohledávka, jež je předmětem postoupení, netýká cestujících (věřitele) ani provozujícího leteckého dopravce (dlužníka) s bydlištěm v Německu, právní služby (vymáhání) nejsou poskytovány na území Německa, ani se postupovaná pohledávka neřídí německým právem.
25. Odvolací soud nicméně shledává neplatnost smlouvy dle § 125 BGB ve spojení s § 126, § 126a a § 127 BGB, a to pro nedostatek sjednané formy a nedostatek podpisu smluvních stran.
26. Byť § 398 BGB, jenž umožňuje postoupení pohledávky smlouvou na další osobu, nepředepisuje formu uzavření takovéto smlouvy, v daném případě byla písemná forma právního jednání sjednána, když dle všeobecných podmínek AirHelp bylo k uzavření smlouvy nutné, aby klient vedle přijetí těchto podmínek rovněž podepsal formulář postoupení nebo zmocňující dokument. Dle § 125 věta druhá BGB má nedostatek sjednané formy v případě pochybností za následek neplatnost, dle § 127 odst. 1 BGB se ustanovení § 126, § 126a nebo § 126b použijí v případě pochybností také na formu dohodnutou, dle § 126 odst. 1 BGB pokud zákon stanoví písemnou formu, musí být osvědčení vlastnoručně podepsáno samotným vystavovatelem nebo notářským podpisem, podle § 126 odst. 3 BGB lze sice písemnou formu nahradit elektronickou formou, pro tu však dle § 126a odst. 1 BGB platí, že emitent musí k prohlášení připojit své jméno a elektronickému dokumentu poskytnout kvalifikovaný elektronický podpis. Dle § 126a odst. 2 BGB v případě smlouvy musí smluvní strany elektronicky podepsat totožný dokument způsobem uvedeným v odstavci 1. V daném případě, kdy nedošlo ani k vlastnoručnímu, ani ke kvalifikovanému elektronickému

podpisu smlouvy („formuláře postoupení“) ani ze strany žalobců, ani ze strany AirHelp, nelze v souladu s § 125 BGB smlouvu považovat za platně uzavřenou.

27. Žalobci jakožto cestující poškození zpožděním letu však nejen nezpochybňovali, že smlouvu o postoupení pohledávky s AirHelp uzavřeli a prostřednictvím této společnosti se chtěli domoci na žalované náhrady za zpožděný let, ale zároveň ve svých dalších úkonech (předžalobní výzva z 22. 12. 2020, žaloba), učiněných poté, co byla v jiných soudních řízeních před českými soudy shledána neplatnost smluv o postoupení pohledávky mezi cestujícími a AirHelp, se nadále výzvy učiněné prostřednictvím AirHelp dovolávají. Byť tedy učinění výzvy společností AirHelp za žalobce dne 8. 10. 2018 bylo jednáním osoby neoprávněné jednat za žalobce ve smyslu § 440 odst. 1 věta druhá o.z., žalobci později toto jednání svým konkludentním jednáním schválili (k závěru, že dodatečné schválení jednání může být učiněno i konkludentně, dospěl Nejv. soud např. v rozsudku ze dne 23. 7. 2019, sp. zn. 27 Cdo 4593/2017), přičemž toto schválení bylo učiněno bez zbytečného odkladu - poté, co české soudy začaly shledávat smlouvy o postoupení pohledávek cestujících na společnost AirHelp neplatnými. V důsledku tohoto schválení jsou žalobci učiněným jednáním (uplatněním nároku na náhradu škody u žalované) vázáni, a toto uplatnění nároku tak má účinky i vůči žalované.
28. Nadto je třeba dodat, že žalovaná byla výzvou učiněnou prostřednictvím AirHelp jednoznačně upozorněna na to, kteří konkrétní cestující uplatňují nárok vyplývající ze zpoždění určitého konkrétního letu, i na výši požadované částky. Žalovaná na toto uplatnění nároku (jak sama uvádí) nijak nereagovala – ani úhradou, ani vznesením jakýchkoli námitek (např. proti vymáhání nároku společností AirHelp), ani požadavkem, aby u ní nárok uplatnili přímo cestující. Žádným způsobem se tak ve vztahu k cestujícím nepřihlásila ke své odpovědnosti leteckého dopravce dle Nařízení a neplatností smlouvy o postoupení pohledávky mezi cestujícími a AirHelp argumentuje nikoli ve prospěch cestujících, ale proto, aby cestujícím náhradu dle Nařízení nemusela poskytnout. Tento postup je v rozporu s cílem Nařízení, jímž je vysoká úroveň ochrany cestujících se zřetelem na požadavky ochrany spotřebitele. Za této situace naplňuje námitka promlčení, uplatněná žalovanou v tomto soudním řízení, znaky zneužití práva, je ve zjevném rozporu s dobrými mravy, a tudíž dle § 588 o.z. neplatná. Ani v případě formální důvodnosti této námítky by k ní proto soudy nemohly přihlídnout.
29. Na základě shora uvedeného dospěl odvolací soud k závěru, že žalobci v tomto řízení důvodně uplatnili nárok na náhradu škody dle čl. 5 a 7 Nařízení, a splnili rovněž podmínku včasného uplatnění tohoto nároku stanovenou v § 2553 odst. 3 o.z., když svůj nárok uplatnili u žalované dne 27. 12. 2018.
30. Žalovaná se dostala do prodlení se zaplacením v den následující po uplynutí lhůty 14 dnů, jež jí byla ve výzvě z 27. 12. 2018 poskytnuta (tzn. dnem 11. 1. 2019), a v souladu s § 1970 o.z. je povinna za období od tohoto dne do zaplacení zaplatit žalobcům též úrok z prodlení z dlužné částky, ve výši stanovené dle nařízení vlády č. 351/2013 Sb., tzn. 9,75% ročně. Žalobci požadovali úrok z prodlení pouze ve výši 9% ročně a soud byl jejich návrhem vázán.
31. Na základě shora uvedeného odvolací soud napadený rozsudek ve výrocích I. a II. změnil podle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. tak, že každému ze žalobců přiznal náhradu ve výši 400 EUR s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9% ročně od 11. 1. 2019 do zaplacení, jinak (ohledně úroku z prodlení za období od 28. 12. 2018 do 10. 1. 2019) jej v těchto výrocích potvrdil.
32. V souladu s § 224 odst. 2 o.s.ř. rozhodoval odvolací soud o nákladech řízení před soudem I. stupně, přičemž právo na náhradu těchto nákladů vzniklo podle § 142 odst. 3 o.s.ř. žalobcům, kteří byli neúspěšní pouze v poměrně nepatrné části sporu. Žalobcům, kteří byli v řízení právně zastoupeni

Shodu s prvopisem potvrzuje Helena Rezková.

jedním společným zástupcem, vznikly v řízení před soudem I. stupně náklady v celkové výši 10 866,32 Kč: soudní poplatek 833 Kč, odměna advokáta dle § 7 vyhlášky č. 177/196 Sb., advokátní tarif (dále jen „a.t.“), snižena dle § 12 odst. 4 a.t., a to za každého ze žalobců za 3 úkony právní služby dle § 11 odst. 1 a.t. (příprava a převzetí zastoupení dne 16. 11. 2020 - tarifní hodnota za každého ze žalobců přepočtená na Kč dle kurzu ČNB k datu učinění úkonu 10 540 Kč, odměna za úkon 1 232 Kč; předžalobní výzva k plnění se základním skutkovým a právním rozbořem předcházející návrhu ve věci samé z 22. 1. 2021 - tarifní hodnota 10 460 Kč, odměna 1 232 Kč; sepis žaloby dne 30. 1. 2021 – tarifní hodnota 10 408 Kč, odměna 1 232 Kč), 3 paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 a.t. a 21% DPH z nákladů právního zastoupení 1 741,32 Kč (833 Kč + 6 x 1 232 Kč + 3 x 300 Kč + 1 741,32 Kč).

33. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o.s.ř., když v odvolacím řízení byli žalobci plně úspěšní. Žalobcům vznikly náklady odvolacího řízení v celkové výši 8 688,88 Kč: soudní poplatek 2 000 Kč, odměna advokáta dle § 7, § 12 odst. 4 a.t. za každého ze žalobců za 2 úkony právní služby dle § 11 odst. 1 a.t. (sepis odvolání dne 18. 5. 2021 - tarifní hodnota 10 172 Kč, odměna 1 232 Kč, účast u jednání dne 16. 9. 2021 – tarifní hodnota 10 112 Kč, odměna 1 232 Kč), 2 režijní paušály po 300 Kč dle § 13 odst. 4 a.t. a 21% DPH z nákladů právního zastoupení 2 195,76 Kč (2 000 Kč + 4 x 1 232 Kč + 2 x 300 Kč + 1 160,88 Kč).
34. Náklady řízení před soudy obou stupňů bylo žalované v souladu s § 149 odst. 1 o.s.ř. uloženo zaplatit k rukám právní zástupkyně žalobců.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně, ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení, jen za podmínek stanovených v ust. § 237 o.s.ř.

Praha 16. září 2021

JUDr. Ivana Kotrčová v. r.
předsedkyně senátu